

 SÁMI

SÁMI NATIONAL THEATRE

NAŠUNÁLA

TEÁHTER

SUOVDAGEIDNU SÁPMI

WAPJAGIEL

Sápmi

Čálli ja dramatihkár/ Forfatter og
dramatiker: **Kathrine Nedrejord**

Sámás/Nordsamisk oversettelse: **Britt-
Inga Vars**

Bagadalli/ Instruktør: **Petúr Ármannsson**

Goziheaddji/Inspisient: **Rawdna Carita
Eira**

Šuokŋadahkki & čuojaheaddji/Komponist
& musiker: **Sondre Nærva Pettersen**

Dahkan Rievssatvári luodi / "Rypefjelllets
joik" komponist: **Ingor Ántte Áilu Gaup**

Lávde- ja bivttashábmejeaddji/Scenograf
& kosymedesigner: **Bård Lie
Thorbjørnsen**

Čuovgahábmejeaddji/Lysdesigner:
Øystein Heitmann

Vuoiddashábmejeaddji/Maskedesign:
Mette Noodt

Beatnathámadahkki/ Vuoidan/
Hundemaske/Sminke: **June Olsen**

Neavttárat/ Skuespillere:

**Matias Tunold, Gard Emil Elvenes, Nils
Henrik Buljo, Marte Fjellheim Sarre, Egil
Keskitalo, Ingor Ántte Áilu Gaup, Ingá
Márjá Sarre**

Buvttadus- ja čájálmasteknihkkarat/
Produksjons- og turnéteknikere:

**Ole Thomas Nilut, Olav Johan Eira, Jan
Cato Nilut, Asko Salmela**

Bivttasduojárat/Kostymemakere: **Galina
Urusova Valio, Hilly Sarre**

Suomagillii jorgalan/Finsk oversettelse:
Anitta Suikkari

Gráfalaš hábmejeaddji/Grafisk designer:
Nils Ailo Utsi

Govvejeaddji/Fotograf: **Aslak Mikal
Mienna**

Teáhterhoavda/Teatersjef: **Per
Ananiassen**

Ekonomiijahoavda/Økonomisjef: **Johan
A. Siri**

Buvttadeaddji/Produsent: **Elle Mari
Dunfjell Oskal**

Diehtjuohkinjodiheaddji/
Infomasjonsleder: **Brita Triumf**

Digitála ovddasvástideaddji/
Digitalansvarlig: **Aslak Mikal Mienna**

Mii giitit/Takk til: **Arina Shaborshina,
Kerstin Degerlund, Mary Sarre**

Álgočájalmas/Urpremiere: **Čoarvemátta/
Guovdageaidnu 24.01.25**

Teáhter oázžu doarjaga Finnmárkku,
Romssa ja Nordlándda fylkasuohkanin/
Teatret mottar støtte fra Finnmark, Troms
og Nordland fylkeskommuner

Publikumstjenesten

Lappjævel

25g015247

Ráhkis geahččit!

Kathrine Nedrejord lea iežas Lappjævel mánáidrománain dramatiseren sámegándda Sámmola eallinvuorbbi skuvlainternáhtas. Su vierášit, su navdet duoid earáid ektui veahá earálágážiin, ja hui hearkin. Ankke son birge, ja gávdná skuvlabirrasis dorvvu muhtin arvillis olbmos. Mii dárbbasit arvillis olbmuid dán áigge, geat dustet vuosttaldit fámoláš olbmuid ja vuogádathuksejeddjiid geat vigget vealahit olbmuid luđolašvuoda árjji.

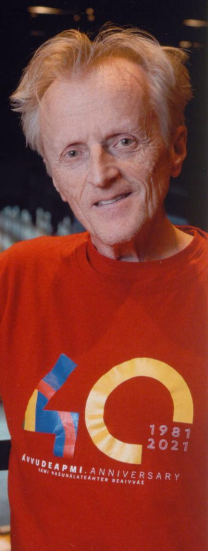
Teáhterlávddis mii dájvá čájehit leaikkastaladettiin muhtima eallinvuorbbi mitalusa ja dainna lágiin hobeht ahte olbmui bistá roahkkatvuolta ja eallinmokka. Danne leat bovden islándalaš bagadalli Pétur Ármannssona – guhte ovttas min neavttáriiguin “stoahkamiin” ráhkadit čájálmasa mas duođalaš fáddá nuppástuvvá guoimmuheaddji dillái, ja mii attášii juohkehažžii návccaid ja hálu leat arviliin. Danne go teáhter sáhtta maid muittuhussan ahte eat dárbbas leat iehčaneaset.

Bures bohtin Sámi Našunálateáhter Beaivváži!

Per Ananiassen

Teáhterhoavda

Kjære publikum!

Kathrine Nedrejord har med dramatiseringen av sin egen barneroman Lappjævel, skildret samegutten Sámmols skjebne i skoleinternatlivet. Sámmol er den fremmede, Den andre som er annerledes og derfor svært sårbar. Men han er også en overlever, han klarer seg, han ser et lys i det mørke fordi en modig person inne i skolesystemet tør å holde det foran ham. I vår tid trenger vi modige personer som våger å stå imot maktpersoner og systemers undertrykking av menneskets frihetstrang og hjelpe dem som blir hindret i være seg selv.

Teatret med sin mulige lekne framstilling av menneskeskjebner på scenen kan være en katalysator for at mot og livsmot skal vokse i oss. Derfor har vi invitert den islandske regissøren Pétur Ármannsson til - i samarbeid med våre skuespillere - å «leke» fram en forestilling der alvorlige tema blir til underholdende teater som kan gi oss krefter og lyst til å være modige. For teatret kan også minne oss om at vi ikke trenger å være aleine.

Velkommen til Det samiske nasjonalteatret Beaivváš!

Per Ananiassen

Teatersjef

LAPPJÆVEL

ČÁJEHUVVO/SPILLEPLAN

24.01. Guovdageainnus - Álgočájálmas/Urpremiere

26.01. Guovdageainnus

29.01. Leavnnjas/Lakselv – skuvlačájálmas/skoleforestilling

31.01. Áváhkis/Honningsvåg – skuvlačájálmas/skoleforestilling

02.02. Kárášjogas/Karasjok

04.02. Deanus/Tana

06.02. Ohcejogas/Utsjoki

07.02. Anáris/Inari

10.02. Hámmerfeasttas/Hammerfest

13.02. Álttás/Alta – skuvlačájálmas/skoleforestilling

16.02. Gironis/Kiruna

18.02. Hábmeris/Hamarøy

20.02. Skániin/Evenskjer

23.02. Olmmáivákkis/Manndalen

24.02. Romssas/Tromsø

25.02. Romssas/Tromsø

SÁMI NAŠUNÁLATEÁHTER BEAIVVÁŠ

Čuovo min / Følg oss: FB beaivvasteater. Instagram @beaivvasteater. beaivvas.no

Heivehaladettiin Kathrine Nedrejorda Lappjævel mitalusa
teáhterlávdaí, de in háliidan čalmmustahttit dušše girjji dáhpusaid,
muhto maiddáí makkár vugiin mitaluvvo. Mitalusat hámuhit mot mii
dulkot máilmmi, ja dainna lágiin mot mii háliidit mitalit dahká iešalddis
ipmárdusa.

Romána dáhpuhuvvá dáruiduhttináigodagas, go sámi servvodagat
vásihedje stádaid giehtaguššan assimilerenpolitihka mii vealahii
sámegeiela, kultuvrra ja gullelašvuoda. Vaikko vel dát historjjálaš
konteakta lea dán mitalusas guovddážin, de ankke eat navdde
váldoolbmo Sámmola makkár ge gillájeaddjin. Min lávdebuvttadusas
čájehit baicca su olmmošlašvuoda – su leaikkastallamiin,
vuosttalastimiin ja olmmošeaddjášvuodain, go son iežas nuorravuodas
viggá birget daiguin hástalusaiquin mat bohtet ovdii bajásšaddadettiin.

Neavttárat ealáskahttet teavstta iežaset dáiddalaš
eahpedábalašvuodain. Neaktimiin, juoigamiin, dánssain ja fysalaš
máinnastemiin, sii nagodit addit autenttalašvuoda ja ilu dán
dramáhtalaš mitalussii.

Mu bargu guhte lean islándalaš ja galggan bagadallin sámi historjjás,
lea leamaš nevvodeaddjin sidjiide, govvidettiin sin jiena, vásáhusaid ja
hutkkálašvuoda. Dainna ovttasbargguin lea mihttomearrin leamas
buvttadit teáhtervásáhusa mii lea alvvalaš, mearkkašahti ja mii čuohcá
dovdduide.

Pétur Ármannsson

Bagadalli

Ved å iscenesette Kathrine Nedrejords Lappjævel, ønsket jeg ikke bare å fokusere på selve historien, men også på måten den blir fortalt på. Historier former måten vi ser på verden, og måten vi velger å fortelle dem på skaper mening i seg selv.

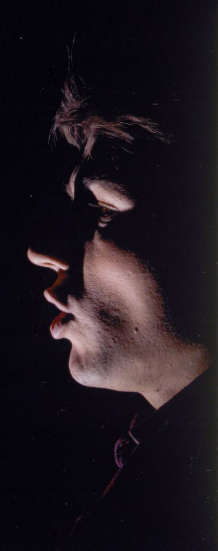
Romanen er satt i fornorskningstiden, en tid da samiske samfunn ble utsatt for statlig håndhevet assimileringsspolitikk som forsøkte å undertrykke samisk språk, kultur og identitet. Selv om denne historiske konteksten er sentral i historien, fremstiller vi ikke Sámmol, hovedpersonen, som et offer. I stedet viser vi hans menneskelighet – en ung mann som navigerer utfordringene han møter underveis i oppveksten, med humor, motstandskraft og individualitet.

Skuespillerensemblet gir liv til teksten med et eksepsjonelt håndverk. Med skuespill, joik, dans og fysisk historiefortelling, tilfører de autensitet og glede til denne dramatiske fortellingen.

Som islandsk regissør som iscenesetter en samisk historie, har min rolle vært å støtte ensemblet i å forme en forestilling som gjenspeiler deres stemmer, erfaringer og kreative visjoner. Sammen har vi som mål å skape en teateropplevelse som er dynamisk, tankevekkende og emosjonelt engasjerende.

Pétur Ármannsson

Instruktør

Lea bat mánáid nu álki váikkuhit ahte sii báinnikeahtta hilgot iežaset kultuvrra ja giela? Ii headisge. Mun in jáhke ahte 1950 logu čiežajahkásaččat Finnmárkkus vajálduhte iežaset duogáža dušše dan dihte go šadde fárret eará sadjái. Ja guhkkín eret ahte sin váhnemat vajálduhte, sii guđet šadde doalvut mánáideaset guhkás eret ruovttus vieris báikkiide. Dat livččii dego olmmoš botkešii oasi gorudis eret ja eallášii dego ii mihkkege váilloše. Dat ii leat vejolažžan. Olmmoš han muitá. Mánná muitá, muhto mánná maid nupástuvvá. Hávis šaddá árpa.

Dá lea oassi das maid mun áiggošin mitalit Sámmola muitalusain. Dadjámis daddjo: Dat mii ii sorbme, nanusmahtta min. Diet eai doala deaivása. Sámmol ii nanosmuva, muhto son ceavzá. Ja son lea maid hui nággár. Son čárve čorpmat. Dat addá doaivaga, muhto son čájeha maidái ahte ii oktage beasa čuožakeahtta diein dáhpáhusain.

Nie lea jurdda leamašan dieinna "Lappjævel" mánáidgirjjiin, mii dál lea šaddan teáhterbihttán.

Kathrine Nedrejord

Čállí ja dramatihkar

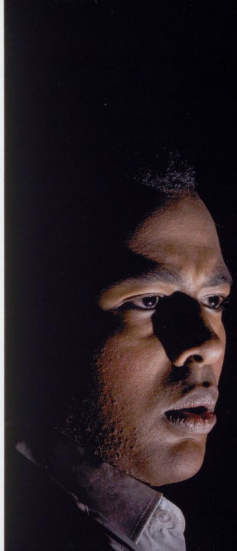
Er barn så lett formelig at vi kan lære dem av med en kultur og et språk uten at det setter spor? Selvfølgelig ikke. Jeg trur ikke at syvåringer på 1950-tallet i Finnmark kunne glemme hva de kom fra, bare de blei tatt vekk fra det. Og enda mindre trur jeg de foreldrene som måtte sende barna sine vekk, kunne glemme det. Det er som å kutte av en del av kroppen og kreve at mennesket skal leve videre som om det ikke mangla noe. Det går ikke. Man husker. Barnet husker, men barnet forandres også. Sår blir arr.

Det er noe av det jeg vil vise med historia til Sámmol. Det er et kjent uttrykk som sier: Det som ikke dreper gjør oss sterkere. Jeg trur ikke det. Sámmol blir ikke sterkere, men han overlever. I han bor det også mye motstandskraft. Han holder neven knytta. Med det gir han håp, samtidig som han viser at ingen forblir umerka av en sånn erfaring.

Det var ideen med barneboka mi, Lappjævel, som ligger til grunn for dette teaterstykket.

Kathrine Nedrejod

Forfatter og dramatiker

Sámmol álgá internáhttaskuvlii ja gártá buot vuolemussii dan sivas go lea sápmelaš. Son ohcala váhnemiiddis, seammás go geahččala vajálduhttit sudno, geahččala leahkit unnit sápmelažžan. Fargga son ii gula ii gosage. Sihke mánát ja oahpaheaddjit givssidit su. Muhtin beaivve lea doarvái – ja son báhtara. Muhto gosa galgá son vuolgit? Gos lea ruoktu – gosa gullá son?

Guhka bággehalle mánát Finnmárkkus fárret internáhttii, go dát lei oassin dáruiduhttinpolitihkas. Sámmol dán mitalusas lea okta sis. Kathrine Nedrejord čalmmustahtta oasi norgga historjjás man birra eat gula nu dávjá. Son čállá mitalusa man vuodđun leat duohta dáhpáhusat mat baktet sihke beroštumi ja suhtu, ja mat čuhcet dovdduide.

Sámmol begynner på internatskole og havner nederst på rangstigen fordi han er samisk.

Han savner foreldrene, samtidig som han prøver å glemme dem, prøver å være mindre samisk. Snart hører han ikke hjemme noe sted lenger. Han plages av medelevene og like mye av lærerne. Helt til han en dag får nok – og rømmer. Men hvor skal han dra? Hva er hjemme – hvor hører han til?

Lenge ble barn i Finnmark tvunget til å flytte på internat som et ledd i fornorskingspolitikken. Samuel i denne fortellingen er en av dem. Kathrine Nedrejord løfter frem et stykke norgeshistorie det ikke snakkes mye om. Hun spinner en fortelling inspirert av faktiske hendelser som engasjerer, provoserer og berører.

